

Skafså Kraftverk ANS

► **Fornyning av dam Hylebuhylen**

Detaljplan for miljø og landskap

Oppdragsnr.: **52400913** Dokumentnr.: **DML01** Versjon: **E02** Dato: **2026-03-26**

Oppdragsgiver: Skafså kraftverk ANS
Oppdragsgivers kontaktperson: Arve Metveit
Rådgiver: Norconsult Norge AS, Kjørboveien 22, NO-1337 Sandvika
Oppdragsleder: Håkon Halvorsen
Fagansvarlig: Idunn Kirkreit
Andre nøkkelpersoner: Hauk Liebe, Julie Nymark Kolle, Gry Haddeland, Anders Søreide

E02	2026-03-26	For godkjenning hos myndigheter	IDHKI/ASO	HAHAL	HAHAL
B01	2026-02-27	For gjennomlesing og kommentar hos dameier	IDHKI	HAHAL	HAHAL
Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

► Sammen drag

Norconsult Norge AS er på vegne av Skafså Kraftverk ANS engasjert for å utarbeide Detaljplan for miljø og landskap for den planlagte rehabiliteringen av dam Hylebuhylen i Tokke kommune, Telemark fylke.

Magasinet Hylebuhylen demmes opp av en massivdam utformet som overløp, en platedam med overløp og en fyllingsdam. Dammen er plassert i konsekvensklasse 2

Platedammen og fyllingsdammen tilfredsstiller ikke gjeldende krav i Damsikkerhetsforskriften, og dameier ønsker følgelig å gjennomføre tiltak iht. gjeldene forskrifter og retningslinjer. Massivdammens venstre vederlag skal få økt nivå for damkronen for å unngå overtopping. Arbeidene vil skje på et avgrenset område rundt dammen.

Detaljplanen beskriver de tiltak som er nødvendig for at anlegget skal få en tilfredsstillende utforming i henhold til gjeldende regelverk, og hvordan arbeidene skal utføres med tanke på terrenghåndtering og istandsetting.

Innhold

1	Grunnlagsdata om konsesjonæren og anlegget	6
1.1	Om konsesjonæren og anlegget	6
1.2	Lokalisering	7
1.3	Fremdriftsplan	8
1.4	Lokal orientering/nabovarsling	8
2	Gjeldende vilkår og eventuelle endringer	9
2.1	Om tiltaket	9
2.2	Fare- og problemområder for miljø og landskap	12
2.3	Avbøtende tiltak for miljø og landskap	12
3	Beskrivelse av anlegget	13
3.1	Eksisterende anlegg	13
3.2	Planlagt anleggsgjennomføring	14
3.2.1	<i>Prinsipp for istandsetting</i>	14
3.2.2	<i>Ombygging av fyllingsdam til gravitasjonsdam</i>	14
3.3	Reetablering av adkomst over gravitasjonsdammen til inntaket	16
3.3.1	<i>Fornyng av platedam</i>	17
3.3.2	<i>Anleggsveier</i>	18
3.3.3	<i>Riggområder</i>	18
3.3.4	<i>Masseuttak/massedeponi</i>	20
3.4	Fangdam og vannhåndtering i byggeperioden	20
3.5	IK- vassdrag	22
4	Forhold rundt anlegget	23
4.1	Naturfare	23
4.1.1	<i>Flomfare</i>	23
4.1.2	<i>Skredfare</i>	23
4.2	Naturmangfold	23
4.2.1	<i>Arter</i>	24
4.2.2	<i>Fisk og bunndyr</i>	24
4.2.3	<i>Vern</i>	24
4.2.4	<i>Sensitive arter</i>	24
4.2.5	<i>Villrein</i>	24
4.2.6	<i>Fremmede arter</i>	26
4.2.7	<i>Naturmangfoldloven</i>	27
4.3	Kantvegetasjon	27
4.4	Friluftsliv	27
4.5	Fiskeinteresser	27

4.6	Forholdet til andre myndigheter/lover	27
4.6.1	<i>Plan- og bygningsloven</i>	27
4.6.2	<i>Kulturminneloven</i>	28
4.6.3	<i>Forurensningsloven</i>	29
4.6.4	<i>Drikkevannsforskriften</i>	29
4.6.5	<i>Mineralloven/-forskriften</i>	29
4.6.6	<i>Motorferdselloven</i>	29
4.6.7	<i>Veglova</i>	29
4.6.8	<i>Reindriftsloven</i>	29
5	Vedlegg	30

1 Grunnlagsdata om konsesjonæren og anlegget

1.1 Om konsesjonæren og anlegget

Ansvarlig for vassdragsanlegget og byggherre for rehabilitering av dam Hylebuhylen er Skafså Kraftverk ANS, Høydalsmovegen 815, 3891 Høydalsmo, 35 07 57 33.

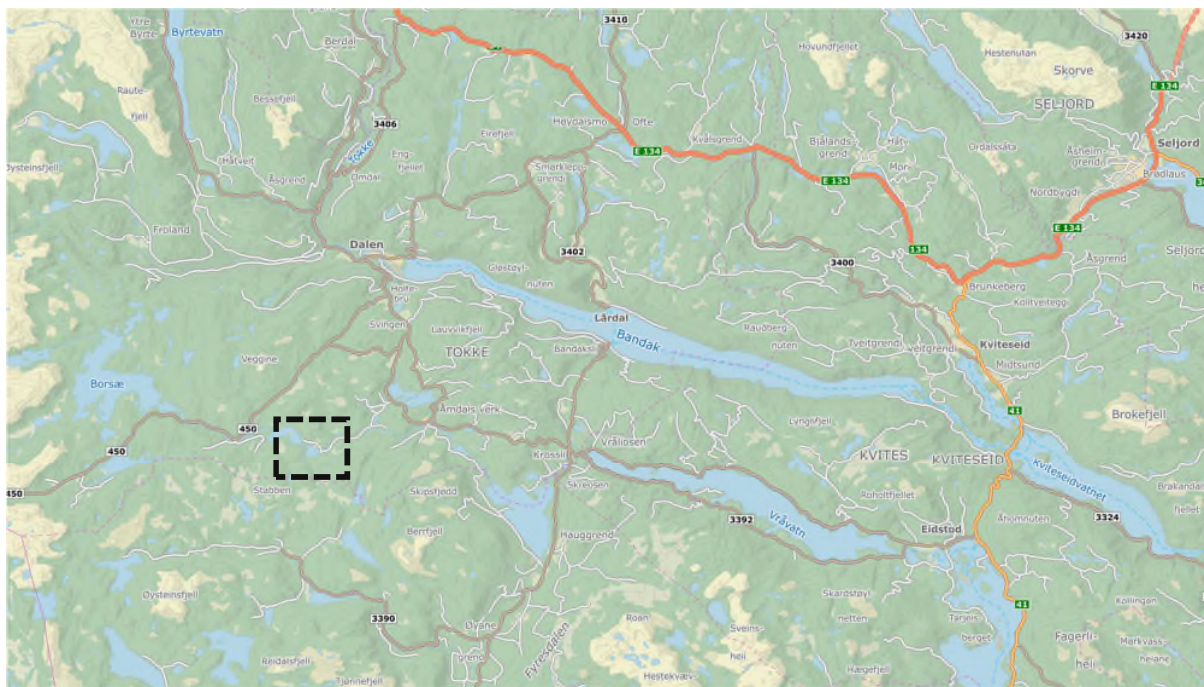
Skafså Kraftverk (SK) er eid av Vest-Telemark Kraftlag AS (67%) og Hydro Energi AS (33%). Selskapet driver 4 kraftstasjoner, Gausbu, Åmdal, Skree og Osen, med tilhørende reguleringsmagasiner i Tokke, Fyresdal og Kviteseid kommuner i Vest-Telemark. Samla produksjon er ca 300 GWh pr år. Selskapet har egen driftsavdeling plassert på Åmdals Verk i Tokke.

Tabell 1. Grunnlagsdata for anlegget. Endelig personell vil bli fastsatt nærmere anleggsstart.

Konsesjonær	Navn:		
	Kontaktperson: Magne Wraa	Tlf: 91522677	Epost: magnewraa@gmail.com
	Adresse: Høydalsmovegen 815, 3891 Høydalsmo		
	Organisasjonsnummer: 840044262		
Informasjon om anlegget	Konsesjon: Gitt ved kongelig resolusjon den 22.august 1997		
	Anleggets navn: Skafså kraftverk		
	Lokalisering: Tokke kommune, Telemark		
Kontaktinformasjon byggefase	Kontaktperson miljø/landskap:	Tlf:	Epost:
	Elin Rugli	924 48 040	Elin.rugli@vtk.no
	Prosjektleder - byggefasen:	Tlf:	Epost:
	Magne Wraa	915 22 677	magnewraa@gmail.com
	Byggeleder: NN		
Kontaktinformasjon driftsfase	Fagkompetanse miljø- og landskap:	Tlf:	Epost:
	Arve Metveit	951 50 867	Arve.metveit@vtk.no
	Kontaktperson miljø/landskap:	Tlf:	Epost:
	Arve Metveit	951 50 867	Arve.metveit@vtk.no
	Daglig leder: Elin Rugli	Tlf:	Epost:
	Elin Rugli	924 48 040	Elin.rugli@vtk.no
	Fagkompetanse miljø- og landskap:	Tlf:	Epost:
	Arve Metveit	951 50 867	Arve.metveit@vtk.no

1.2 Lokalisering

Dam Hylebuhylen er et reguleringsmagasin som ligger i Tokke kommune i Telemark fylke. Dammen fungerer som et reguleringsmagasin for inntaket til Åmdal kraftverk. Selve inntaket er plassert like oppstrøms fyllingsdammen i en separat inntakskonstruksjon. Det er adkomst til inntaket over fyllingsdammen. Det er også etablert en kjørbar adkomstvei fra tettstedet Åmdals verk.

Figur 1-1. Geografisk plassering av anlegget (<https://kart.finn.no/>).

Figur 1-2. Oversikt over damanlegget (NVE atlas)

1.3 Fremdriftsplan

Byggherren har intensjon om å starte anleggsarbeidene i mars 2027 og tar sikte på å fullføre arbeidene i løpet av oktober 2027.

1.4 Lokal orientering/nabovarsling

Skafså Kraftverk ANS vil før oppstart informere grunneiere i nærhet til anlegget.

Kommunen vil få arealplan oversendt med anmodning om å innvilge dispensasjon for anleggsarbeidet.

2 Gjeldende vilkår og eventuelle endringer

Tiltaket gjelder rehabilitering av et eldre anlegg hvor det ikke foreligger konsesjon av nyere dato. En forenklet og tilpasset oversikt over sentrale opplysninger om anlegget er oppgitt i Tabell 2. Tiltaket gjennomføres for at anlegget skal oppfylle gjeldende krav til sikkerhet. Teknisk plan beskriver funn fra revurderingsrapporten i detalj.

Tabell 2. Hoveddata for anlegget.

Hoveddata	
Byggeår	1950
HRV	656,64 moh
LRV	652,54 moh
Reguleringshøyde	4 m
Magasinareal ved HRV	0,26 km ²
Areal nedbørsfelt (inkludert overføringer)	199 km ²
Magasinvolum	0,7 mill.m ³

Tabell 3. Konsekvensklasse

Type vedtak	Dato	Klasse
Konsekvensklasse etter damsikkerhetsforskriften	11.3.2025	2

2.1 Om tiltaket

For å tilfredsstille Damsikkerhetsforskriften planlegges følgende tiltak gjennomført:

Platedam:

- Opprydding og rensk av bergfundamentet.
- Det etableres påstøp på damplatepilarene for å oppnå tilstrekkelig global stabilitet og sideveis stabilitet for damplatepilarene. Påstøpene fundamenteres på berg og forankres med bergbolter.
- For å oppnå nødvendig kapasitet for damplaten, etableres en ny oppstrøms damplate som støpes mot eksisterende damplate. Ny oppstrøms damplate fundamenteres på berg og forankres med bergbolter. Ifm. dette tiltaket erstattes eksisterende overløpskrone med ny overløpskrone i nødvendig omfang. Eksisterende frostvegg tilpasses til ny overløpskrone.
- Det utføres generell betongrehabilitering på eksisterende permanent eksponerte flater dersom det avdekkes behov for dette i forbindelse med anleggsarbeidene. Dette gjelder for samtlige betongkonstruksjoner på damanlegget.
- I tillegg vurderes vedlikeholdstiltak for bunntappearrangementet.

Figur 2-1. Platedammen slik den står i dag.

Ombygging av fyllingsdam til gravitasjonsdam:

- Eksisterende fyllingsdam rives og erstattes av en massiv gravitasjonsdam av betong fundamentert på berg som forankres med bergbolter. Fyllingsdammens betongkjerne er planlagt å bli stående igjen ifm. ombyggingen, og vil omstøpes av ny gravitasjonsdam.
- Opprydding og rensk av bergfundament.
- Adkomst til inntaket reetableres med steinfyllingsmasser over gravitasjonsdammen (tilsvarende prinsipp som dagens adkomst over fyllingsdammen), men det vil bli etablert støttemurer av betong som støtte for steinfyllingsmassene, slik at nødvendig bredde for adkomsten begrenses. Det etableres et drenerør i underkant av steinfyllingsmassene mellom gravitasjonsdam og inntaket.

Det vil bli utført generell betongrehabilitering dersom det avdekkes skader eller sår i forbindelse med anleggsarbeidene.

Figur 2-2. Eksisterende fyllingsdam.

Figur 2-3. Adkomstvei til inntaket går i dag over dammen, i form av en veifylling med plastrede kanter.

Økning av venstre vederlags damkronenivå

For å unngå overtopping av venstre vederlag ved dimensjonerende flomvannstand og ulykkesflomvannstand, etableres en påstøp på damkronen i hele bredden, slik at damkronens nivå økes. Eksisterende rekkverk på overkant av vederlaget fjernes midlertidig og reetableres etter at påstøp er ferdig utført.

Figur 2-4: Venstre vederlag slik det står i dag.

2.2 Fare- og problemområder for miljø og landskap

Tiltaket befinner seg i utkanten av villreinområdet Setesdal Austhei, som omtalt i kapittel 4.2.5. Det er dog ikke antatt at de planlagte arbeidene vil ha nevneverdig negativ innvirkning på villreinen.

2.3 Avbøtende tiltak for miljø og landskap

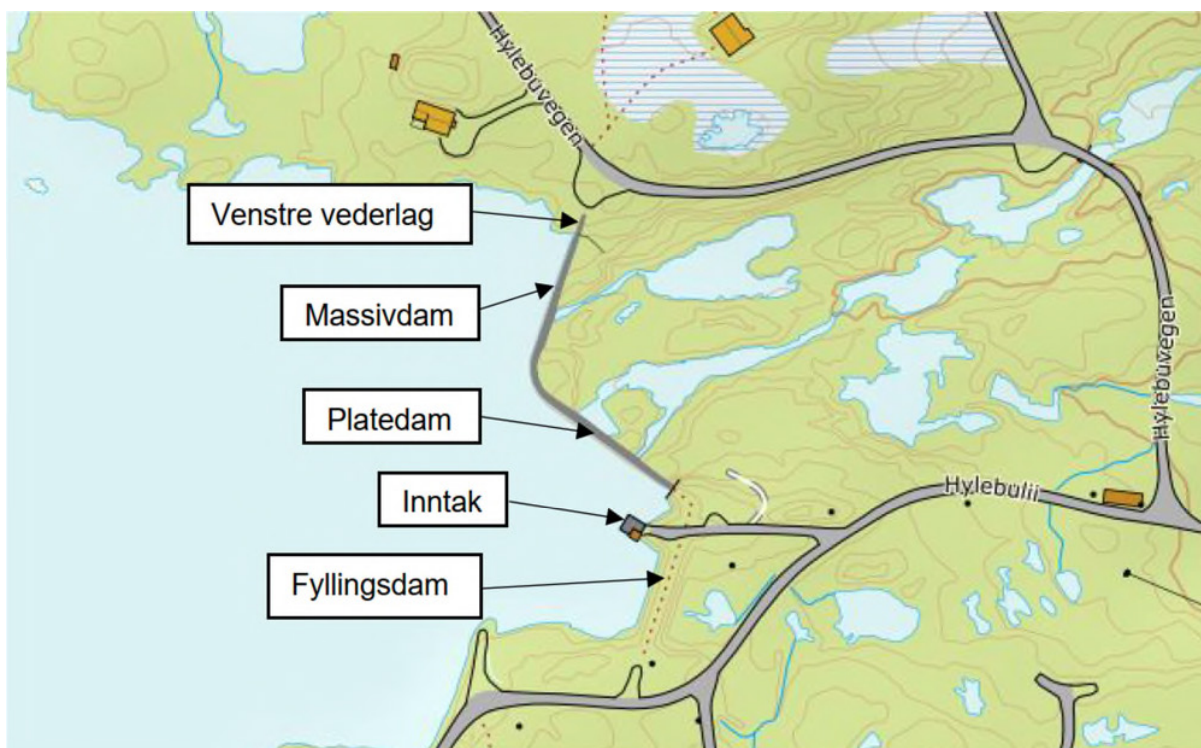
Ingen avbøtende tiltak er planlagt i prosjektet, bortsett fra generell hensyntagen til mindre myrområder og eksisterende vegetasjon som er tatt ved valg av rigg og mellomlagringsarealer.

3 Beskrivelse av anlegget

3.1 Eksisterende anlegg

Dam Hylebuhylen er et reguleringsmagasin som ligger i Tokke kommune i Telemark fylke. Dammen fungerer som et reguleringsmagasin for inntaket til Åmdal kraftverk.

Dammen består i hovedsak av betongmassivdam på venstre side, platedam i midten og en fyllingsdam på høyre side. Venstre og høyre side er referert til retningen fra oppstrøms side til nedstrøms side av dammen.

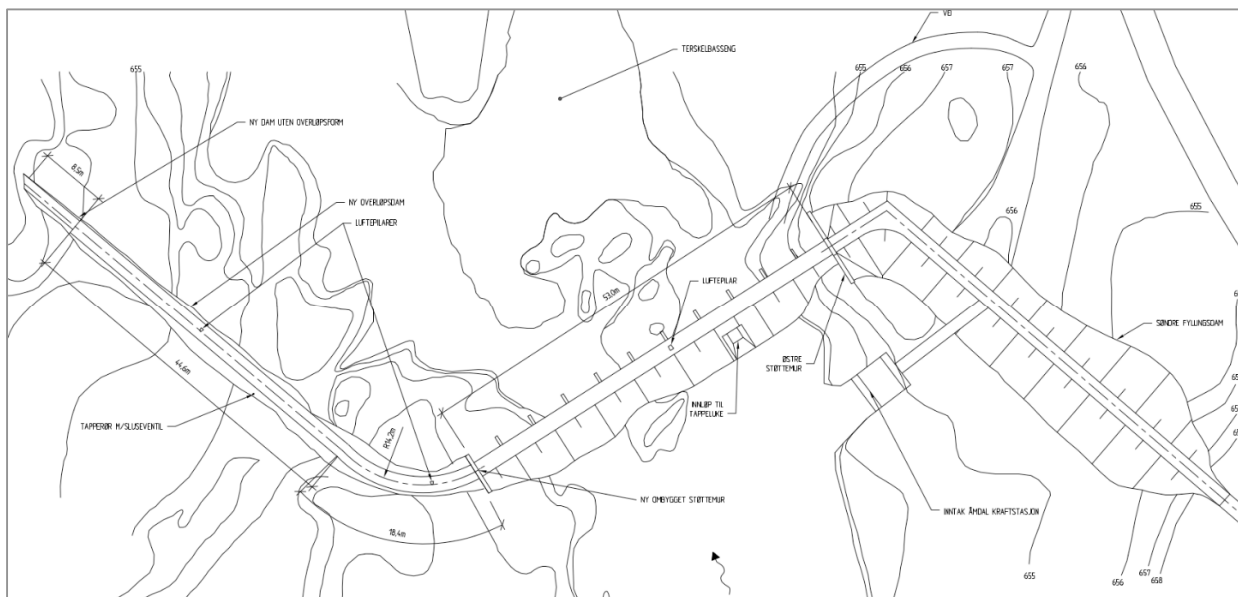

Figur 3-1. Oversikt over vassdragsanlegget.

Massivdammen har total lengde på ca. 71,5 m, hvorav ca. 8,5 m utgjør dammens venstre landfeste og de øvrige 63 m er utført med overløp. Massivdammen ble etablert i 2005 som erstatning for en fyllingsdam i nord.

Platedammen som ble etablert i 1950 har total lengde på ca. 53 m. Hele platedammens lengde er utført med overløp. Platedammen er utstyrt med bunntappeluke.

Fyllingsdammen i sør ble etablert i 1950 på dammens høyre side og har total lengde ca. 60 m. På oppstrøms side av fyllingsdammen er inntaket til Åmdal kraftverk. Det er etablert veiadkomst til inntaket over fyllingsdammen, se figur 2.3.

Figur 3-2. Dam Hylebuhylen sett i plan. Utklipp fra tegning 101 (Sweco Grøner, 2005)

3.2 Planlagt anleggsgjennomføring

3.2.1 Prinsipp for istandsetting

På midlertidige anleggsområder med overdekningsmasser vil det øverste jordlaget graves av og mellomlagres i utkanten av området, men innenfor inngrepsgrensen. Det er satt av en buffer mellom rigger og veier og inngrepsgrense til dette formålet.

Ved avslutning av anlegget vil tilførte masser fjernes, det arronderes mot tilliggende terreng og toppmasser legges på igjen, i tråd med prinsipper om økologisk revegetering. Der rigg eller vei legges på bart fjell, er det viktig at alle tilkjørte masser fjernes etter bruk, for eksempel med kosting eller spyling. Eventuelt kan man benytte duk under, som en hjelp til å få med seg massene. Berget må likevel renses for stein.

Allerede grusede arealer som tas i bruk, skal kun ryddes og istandsettes.

For arbeidsområde oppstrøms dam under HRV vil det benyttes eksisterende veier som ikke planlegges arrondert.

3.2.2 Ombygging av fyllingsdam til gravitasjonsdam

Eksisterende fyllingsdam skal rives og erstattes av en massiv gravitasjonsdam av betong fundamentert på berg og forankret med bergbolter. Løsmassene fra avgravingen arronderes i magasinet under HRV. Fyllingsdammens betongkjerne er planlagt å bli stående igjen ifm. ombyggingen, og vil bli omstøpt av ny gravitasjonsdam, se snitt på figur 3.5.

Den nye gravitasjonsdammen plasseres på samme sted som eksisterende fyllingsdam og fundamenteres på berg med forankring av bergbolter. Opprydding og rensk av bergfundamentet vil bli utført før støpearbeidene med ny dam tar til.

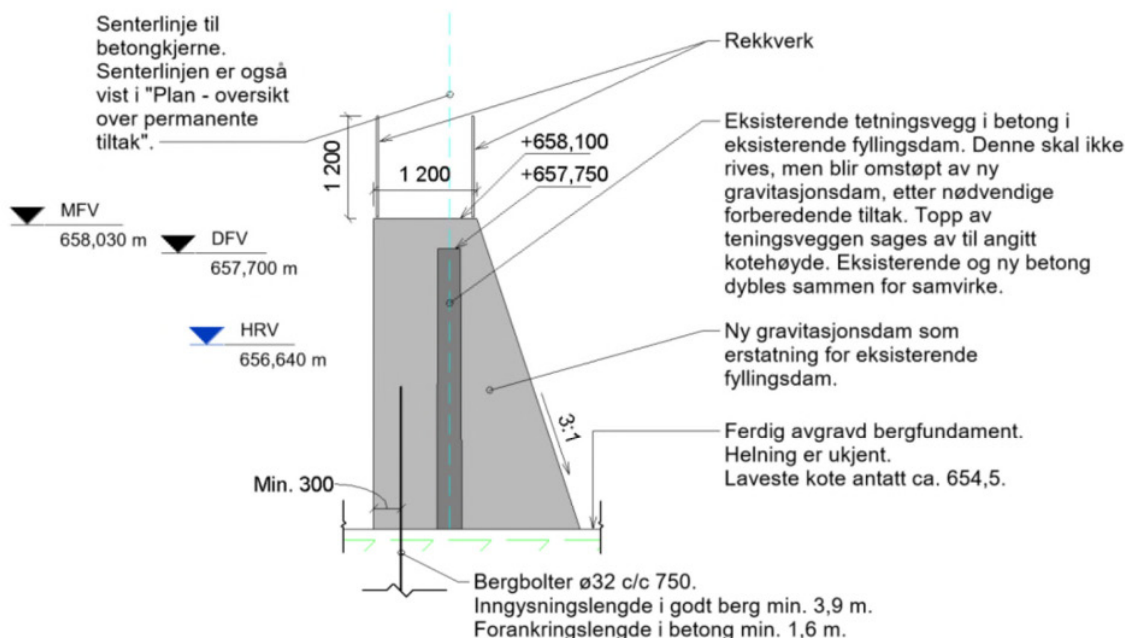
Figur 3-3. Fyllingsdammen med adkomstveien over, fremst i bildet.

Adkomst til inntaket ligger i dag over fyllingsdammen. Denne veien reetableres med steinfyllingsmasser over den nye gravitasjonsdammen.

I forbindelse med avgravningen av eksisterende dam vil det bli behov for adkomst langs begge sider av dam. Nedstrøms dammen ligger det en liten myr, og det er ønskelig å unngå inngrep i de våteste områdene. Her bør man derfor anlegge adkomst for avgraving så tett inn mot dammen som mulig.

Avgravde masser fra eksisterende fyllingsdam består av stedlige masser og stein som ble hentet fra et steinbrudd i nærheten da dammen ble bygget. Massene har ligget lenge, og er antatt rene nok til å kunne arronderes i magasinet under HRV uten stor fare for forurensning.

Eventuelt riveavfall fraktes til godkjent mottak. Detaljert plan for rivning utarbeides i forbindelse med detaljprosjektering.

Figur 3-4. Prinsipsnitt av ny gravitasjonsdam som erstatter dagens fyllingsdam.

Tabell 4: Sammenligning av data for eksisterende fyllingsdam og ny gravitasjonsdam som erstatning

Hoveddata	Eksisterende fyllingsdam	Ny gravitasjonsdam
Damtype	Fyllingsdam med betongkjerne	Gravitasjonsdam i betong
Damhøyde (maks)	Ca. 4,0 m	Ca. 3,6 m
Damlengde	Ca. 60 m	Ca. 60 m
Damkrone	+ 658,64 moh	+658,10 moh

3.3 Reetablering av adkomst over gravitasjonsdammen til inntaket

Adkomst til inntaket reetableres med steinfyllingsmasser over gravitasjonsdammen. Mellom inntaket og gravitasjonsdammen etableres en kanal med dykkede betongvanger som støtte for steinfyllingsmassene, for å begrense nødvendig bredde for adkomsten på oppstrøms side. Det settes opp rekkverk på topp av betongvangerne tilsvarende rekkverket på høyre vederlag, se figur 2.4.

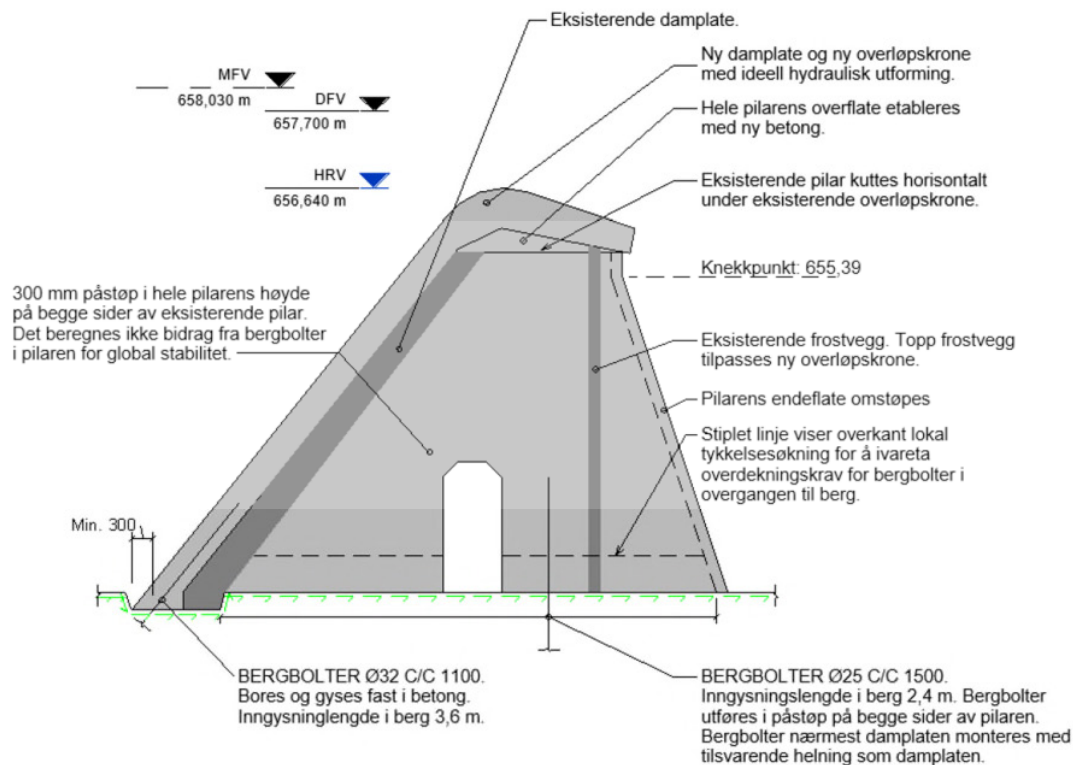
Det etableres rikelig med drenering gjennom betongvangerne slik at vannstanden i magasinet og i steinfyllingsmassene innenfor betongvangerne følger hverandre. Det etableres drenerør i underkant av steinfyllingsmassene nedstrøms gravitasjonsdammen for å kunne overvåke eventuelle lekkasjer.

3.3.1 Fornyning av platedam

Det skal gjøres tiltak på dampilarene for å øke stabiliteten på platedammen. Dette vil skje gjennom en 300 mm påstøp på begge sider av eksisterende pilarer, i hele pilarenes høyde. Det støpes også på pilarenes nedstrøms sidekanter og ende slik at eksisterende pilarer fullstendig omslutes av ny påstøp nedstrøms frostvegg. Pilarfundamentene renskes før støpearbeidene tar til.

Det skal etableres en ny armert damplate av 400 mm tykkelse på oppstrøms side av eksisterende. Ny damplate dybles til eksisterende damplate.

For å ivareta tilsvarende flomavledningskapasitet for overløpet, etableres det en ny overløpskrone som erstatning for den eksisterende. Den eksisterende overløpskronen fjernes ved horisontal avkapping for å tilrettelegge for montering av ny damplate sammen med ny overløpskrone.

Figur 3-5: Tiltak på eksisterende platedam.

3.3.2 Anleggsveier

Det er kjørbart vei helt opp til damanlegget. Det planlegges ikke nye permanente veier i prosjektet.

For tilgang til dammens vannside skal eksisterende vei i magasinet benyttes. Nedstrøms platedammen og massivdammen kan det bli aktuelt å anlegge en midlertidig anleggsvei, se arealbruksplan. Denne kan for det meste legges rett på berget. Der den krysser vegetasjonskledde arealer, skal jorda graves av og mellomlagres, for så å bli lagt tilbake ved arronderingen.

Figur 3-6. Flyfoto av anleggsområdet. Eksisterende vei i magasinet er synlig på lav vannstand (flyfoto fra Finn.no).

3.3.3 Riggområder

Det er avsatt plass til to midlertidige riggområder. Begge skal tilbakeføres etter anleggets slutt.

Hovedrigg planlegges ved driftshytta som ligger langs adkomstveien ca. 150 meter fra dammen. Området består delvis av fjell i dagen, med noen litt fuktigere områder innimellom. Entreprenør får ta stilling til om det er nødvendig å opparbeide hele det avsatte området eller ikke. Lagring kan antagelig skje rett på berget, mens parkering og brakker krever litt opparbeiding.

Det er lite toppdekke å avdekke med tanke på revegetering, og det vurderes som hensiktsmessig å benytte duk under de tilkjørte massene før opparbeiding, for at det skal være lettere å få med seg massene ved oppryddingen. Eventuelt må området etter at massene er fjernet, kostes godt eller spyles rent for grus/pukkrester.

Figur 3-7. Område for rigg i forbindelse med driftshytte. Bilde hentet fra Google Street View.

Et annet område er avsatt for rigg oppe ved dammen, se arealbruksplan. Dette området er mindre, og fordeler seg på to mindre arealer på begge sider av adkomsten til fyllingsdammen. Det er antatt skrint jorddekke her, og området kan med fordel benyttes til lagring av komponenter rett på bakken, da det er tørt og ganske flatt.

Dersom det er behov for å opparbeide arealene bør det benyttes duk oppå eksisterende lyngvegetasjon. Jorda må da luftes forsiktig med grabb etter at tilførte masser er fjernet, for at de ikke skal være så kompakt, og slik at veksten kommer raskere i gang igjen.

For å hensynta landskapsbildet og miljøet rundt magasinet bør furuene som står i dette området få stå, og rigg her oppe tilpasses rundt trærne.

Figur 3-8. Flatt område på begge sider av adkomsten til fyllingsdammen. Trær bør av landskapshensyn ikke hogges, spesielt trær av litt størrelse. Bilde hentet fra Google Street View.

3.3.4 Masseuttak/massedeponi

Det planlegges ikke uttak av masser i prosjektet.

Eksisterende adkomstvei over dagens løsmassedam må midlertidig graves av og massene mellomlagres på avsatt område langs vei. Etter ombygging av dam vil veien bli gjenoppbygget men med mindre utbredelse da det etableres støttemurer/vangemurer på hver side.

Det vil være behov for permanent arrondering av masser fra løsmassedammen som skal bygges om. Dette vil bli utført i magasinet under HRV i tilknytning til eksisterende vei i magasin.

Figur 3-9. Magasinvannstand på omtrentlig kt. 654, ifm. utførelse av tiltak på dammen i år 2005. Bildet er tatt av dameier.

3.4 Fangdam og vannhåndtering i byggeperioden

Det er behov for å etablere en fangdam for tørrlegging av arbeidsområdet på oppstrøms side av platedammen og fyllingsdammen som skal ombygges til gravitasjonsdam.

Fangdammens utforming planlegges med entreprenør og byggherre mht. hvilke påregnelige vannstander i anleggsperioden som bør legges til grunn. Som tappemulighet gjennom fangdammen etableres en kanal av betong (OK kanalvegger = OK fangdam) med bjelkestengsel ved innløpet i oppstrøms ende. Kanalen avsluttes mot ny frontal damplate for platedammen. Se tegning H-D-100 for forslag til prinsipp for fangdam og kanal.

Tiltak ifm. vannhåndtering:
Det etableres en betongkanal med bjelkestengsel. Betongkanalen føres mellom fangdammen og til bunntappet i platedammen.

Tiltak ifm. vannhåndtering:
Det etableres en fangdam på oppstrøms side av platedammen og fjellingsdammen. Fangdammens utforming skal tilpasses påregnelige vannstandene i anleggsperioden. Stiplet strek illustrerer hvordan omfanget for fangdammen kan måtte forlenges for å ivareta vår- og/eller høstflom.

Fangdammen og kanalen kan bli detaljprosjektert og utført som permanente konstruksjoner

Plan - oversikt forslag til vannhåndtering
1:400

- Magasin vannstand 654 med mest mulig kontinuerlig drift av Åmdal kraftverk i anleggsperioden. Ved magasin vannstand 654 tørregges fyllingsdammen naturlig.
- Borsæ magasin er senket tilstrekkelig til at det ikke går overløp på dammen under forutsatte flommer.
- Fangdammen utstyres med tappemulighet for å øke tappekapasiteten ut av magasinet under vår- og høstflommer.

3.5 IK- vassdrag

Det foreligger en NVE-veileder, Internkontroll etter vassdragslovgjevinga - 4-2018, som beskriver innholdet i et internkontrollsystem etter forskriften om IK-vassdrag (FOR 2010-10-28 nr. 1058). Det er krav om at det skal utarbeides et internkontrollsystem for byggefasen og driftsfasen.

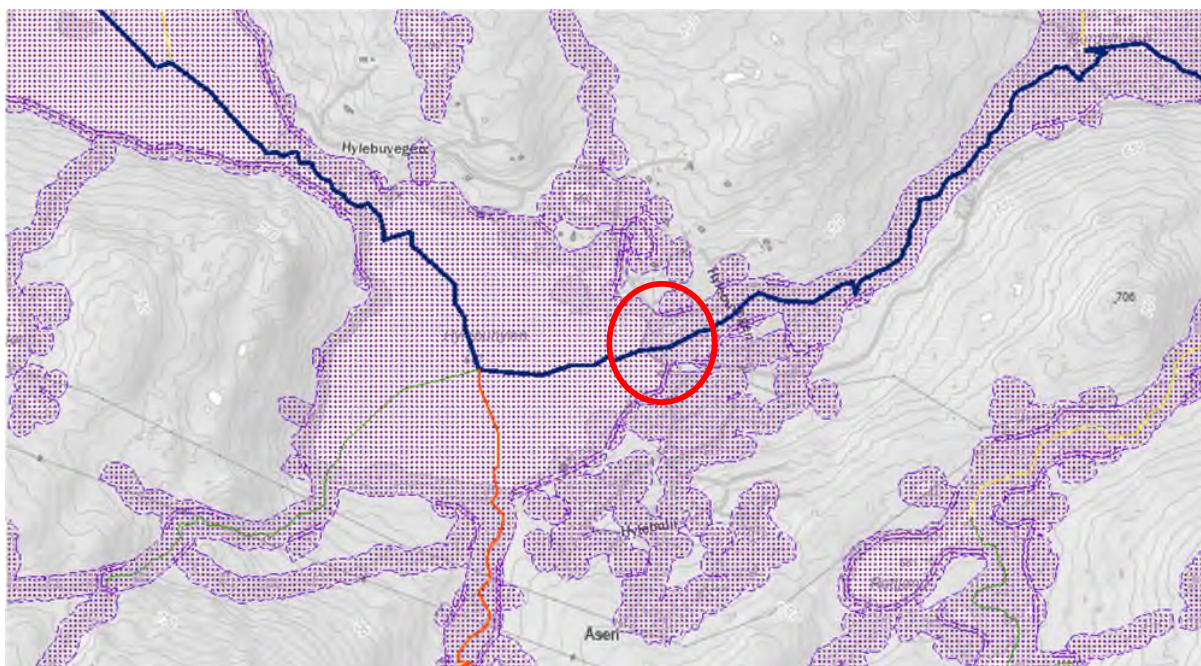
Dam Hylebuhylen innarbeides i dameiers internkontrollsystem, og det utarbeides kontrollplaner som omfatter ytre miljø for å sikre at anleggsgjennomføringen skjer i samsvar med godkjent detaljplan for miljø og landskap.

4 Forhold rundt anlegget

4.1 Naturfare

4.1.1 Flomfare

Databasesøk for flomfare i NVE Atlas ble gjort den 25.februar 2026, og viser at dam Hylebuhylen ligger innenfor aktsomhetsområde for flom. Arbeidene er planlagt på en tid på året da faren for store flommer er liten, og det vil bli anlagt en fangdam samt gjennomført senkning av magasin vannstanden. Det vises til Teknisk plan for flomberegninger og hensynet til flom.

Figur 4-1: Aktsomhetsområde for flom, dammen er vist i rød sirkel.

4.1.2 Skredfare

Databasesøk for skredfare i NVE Atlas ble gjort den 25.februar 2026, og viser at anleggsområdet ikke ligger innenfor aktsomhetsområde for hverken snøskred, steinsprang eller jord- og flomskred.

4.2 Naturmangfold

Dam Hylebuhylen ligger på omtrent 655 meter over havet i Telemark, og er omgitt av høytliggende skog og myrområder. Gran og furu er de dominerende treslagene i skogen rundt dammen. Rundt dammen er det også flere hytter og mindre veier. Området rundt dammen er ikke kartlagt for naturtyper etter Miljødirektoratets instruks (M-2209). Det er heller ingen registrerte naturtypelokaliteter etter DN-håndbok 13 i umiddelbar nærhet til dammen.

Hoveddelen av anleggsarbeidet skal foregå på allerede forstyrret mark rundt og like nedstrøms dammen. Midt på 2000-tallet ble et belte langs fyllingsdammen i nord avvirket. Riggområdet er planlagt i ung fattig furuskog og delvis i en myrkant i gjengroing med trær (se arealbruksplan). Areal for mellomlagring av masser

er planlagt i ung fattig furuskog og hei i gjengroing. Alternativt riggområde oppe ved dammen er lagt i åpen fjellbjørkeskog. Vegetasjonen i området som skal tas i bruk rundt dammen er enten tidligere opparbeidet eller består av ung skog.

Inngrepene er planlagt minimert med små avsatte arealer og ser ikke ut til å berøre viktige naturtyper. Riggområde og areal for mellomagring av masser er planlagt på tørre områder i vegkant og i ungsog, i tillegg til noe nakent berg nede ved driftshytta. Ved bruk av disse arealene vil ikke vesentlige naturverdier bli berørt.

4.2.1 Arter

Av rødlistede arter er det med unntak av villrein (se under) funnet to arter i nærheten av dammen. Dette er karplantene flekkgrisøre og myrkråkefot, som begge er nær truet (NT). Funnene er fra 1974, og den nøyaktige lokaliseringen til funnene er ikke kjent. Flekkgrisøre er knyttet til beitemark, og det er derfor lite sannsynlig at arten vil bli påvirket av tiltaket. Myrkråkefot vokser i myrer og blir påvirket negativt av inngrep som grøfting og skogplanting.

Det vil være en liten sannsynlighet for at det vokser myrkråkefot (NT) i myrer i nærheten av dammen, men slik arbeidet er planlagt nå, vil ikke myrområder bli berørt i vesentlig grad. Til å være en rødlistet karplante er myrkråkefot forholdsvis vanlig, og den har trolig flere voksesteder lokalt.

4.2.2 Fisk og bunndyr

I forbindelse med utredningen av Hylebu kraftverk i 2015 ble det slått fast at det er ørret i Hylebuhylen. Bestanden ble omtalt som «rimelig god» i 1978, og i prøvefiske i 1996 tilsa at det grunne vannet gir gode vilkår for produksjon av fisk, men at de store fiskene er tynne og har dårlig kondisjon (NVE 2015). Det er en bunndyrfauna bestående av vanlige arter, men den er spesielt rik på knottlarver. Næringsgrunnlaget er dårlig ved nedtapping til LRV og gytevilkårene er dårlige, men det kan slippe seg ned fisk fra Gausbuvatnet, som ligger høyere opp i vassdraget.

4.2.3 Vern

Ingen verneområder ligger i nærheten og ingen verneområder påvirkes derfor av tiltaket.

4.2.4 Sensitive arter

Databasen for sensitive artsdata er undersøkt, og det er ikke kjente lokaliteter i nærheten som vil bli påvirket av anleggsarbeid ved dammen.

4.2.5 Villrein

Dammen ligger like øst for det som er definert som Setesdal Austhei villreinområde, og villreinområdet er avgrenset mot bredden av Hylebuhylen (Figur 4-2).

Områdene som ligger inntil magasinet er definert som et areal som brukes som både sommer- og høstbeite for villrein. Områdene på sørsiden av Fv. 450 er de sentrale sommer- og høstbeitene for villreinen, mens vinterbeitene ligger nord for fylksvei 450. Dette betyr at villrein trolig bruker områdene rundt dammen i perioder om sommeren og høsten, men vanligvis skyr de områder med mye menneskelig ferdsel, som det kan være rundt hyttene ved Hylebuhylen. Dette sommerbeiteområdet er i likhet med store deler av villreinområdet et influensområde til to av fokusområdene. De aktuelle fokusområdene er nevnte viktige trekkpassasjer over Fv. 450 lenger vest, «Kuskardet» og «Fv. 45 Bjørnevatt – Hallbjønnsekken».

Kalvingsområder og vinterbeiteområder ligger ikke i nærheten av dammen og vurderes å ikke bli påvirket av tiltaket. Det påpekes likevel at det har blitt dokumentert at villreinen bruker områdene like sør for Fv. 450 i vintre med utfordrende beiteforhold i de typiske vinterbeitene.

Nord og vest for magasinet er det i kvalitetsnormen for villrein og i Naturbase tegnet inn trekkpassasjer for villrein. Trekkveien som går i nord-sør retning på vestsiden av magasinet inkluderer et krysningspunkt over Fylkesvei 450. Villreinen krysser Fv 450 på vei sørover om våren, før de skal kalve, og de trekker nordover over veien om høsten på vei til vinterbeiteområdene.

Trekkpassasjene over fylkesvei 450 omtales som viktige trekkpassasjer i kvalitetsnormen, men det er trekkpassasjene lenger vest som er definert som fokusområder i kvalitetsnormen, og dermed må anses som de viktigste trekkpassasjene over fylkesvei 450.

Trekkpassasjen på sør- og østsiden av Hylebuhylen leder i sørøstlig retning mot villreinområdet Våmur-Roan, og til den eneste mulige trekkpassasjen mellom disse to villreinområdene. Trekkpassasjen mellom de to villreinområdene har blitt dokumentert brukt én gang, da stammen i Våmur-Roan vandret ut fra Setesdal Austhei og etablerte seg i Våmur-Roan på 1980-tallet.

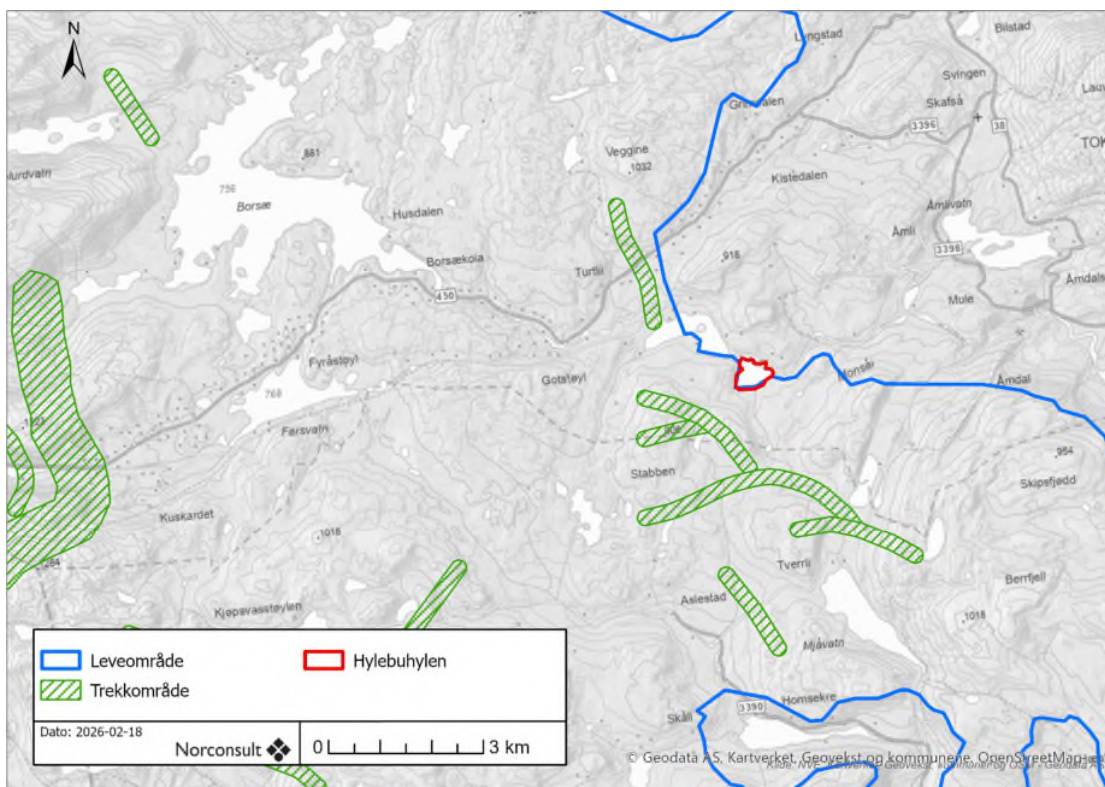
Etter vår vurdering vil det planlagte anleggsarbeidet ikke medføre permanente konsekvenser for villreinstammen i Setesdal Austhei fordi:

- Hylebuhylen befinner seg i utkanten av villreinområdet, og man må derfor regne med færre episoder med villrein i nærområdet til dammen enn i andre deler av villreinområdet.
- Det vil bli noe økt trafikk på veien mellom Åmdal Bruk og Hylebuhylen som følge av anleggstrafikk, men det er lite sannsynlig at dette vil føre til en midlertidig barriereeffekt. Dette er fordi denne veien ligger utenfor villreinområdet og det er vesentlig brattere terreng øst for magasinet enn på vestsiden, og trekk anses som mindre sannsynlig her.
- Eventuelle forstyrrelser av villrein på trekk eller som bruker sommer- og høstbeiteområder som fører til fluktreaksjoner anses som midlertidige påvirkninger. Dette er fordi det antas at villreinen vil gjenoppta bruken av foretrukne arealer (både trekk- og beiteområder) når det ikke lenger er forstyrrelser nær disse områdene.
- Anleggsaktiviteten vil gjennomføres i løpet av en barmarksesong, den er planlagt fra mars til oktober 2027. Til tross for at anleggsperioden omfatter perioden villreinen kan være nær Hylebuhylen, vil ikke eventuelle episoder med fluktrespons hos villreinen føre til varig negativ påvirkning på villreinstammen.
- Det er ikke planlagt å ruste opp veien inn til Hylebuhylen, og tiltaket vil derfor ikke legge til rette for økt ferdsel inn i villreinområdet etter endt anleggsfase.

Den midlertidige påvirkningen på villreinen vil bestå i en noe økt sannsynlighet for flere episoder med fluktrespons hos villrein på grunn av økt menneskelig ferdsel ved Hylebuhylen og økt støynivå. Ettersom Hylebuhylen ligger i skogen vil lyder dempes noe, og villrein vil trolig sjelden nærme seg magasinet mens det pågår anleggsarbeid. Den midlertidige påvirkningen fra anleggsarbeidet vil trolig derfor bli små.

Basert på tilgjengelig kunnskap om villrein og prosjektets omfang anses det ikke som nødvendig å iverksette avbøtende tiltak.

Villreinutvalget bør informeres om tiltaket og få anledning til å kommentere med tanke på påvirkning på villrein og eventuelle avbøtende tiltak.

Figur 4-2: Magasinet Hylebuhylen (rødt omriss) ligger i utkanten av leveområdet (blått omriss) for villreinen i Setesdal Austhei. Den delen av leveområdet som ligger nært Hylebuhylen er sommer- og høstbeite. Det er nærliggende trekkområder for villrein (grønn skravur), men disse er mindre brukt enn trekkområder lengre vest.

4.2.6 Fremmede arter

Google Street View fra august 2024 viser tilsynelatende ikke fremmedarter til stede i umiddelbar nærhet til damanlegget. Det bemerkes at bilder fra Google Street View ikke kan likestilles med en kartlegging. Det er en relativt lav sannsynlighet for fremmedarter nær dammen med tanke på at denne ligger høyt over havet og ikke har blitt utsatt for vesentlig tilførsel av masser de siste årene, men det er mange kjente forekomster av fremmede arter, først og fremst hagelupin (SE – svært høy risiko) ved Åmdals Verk, og disse har potensiale til å spre seg opp til anleggsområdet med masser og maskiner.

Det er planlagt å tilføre masser for å etablere midlertidig riggområde og anleggsvei, og det er spesielt viktig å påse at disse massene ikke inneholder frø eller plantedeler fra fremmede arter. Det planlegges utvist omhu i anleggsfasen for å unngå spredning av fremmede og/eller uønskede arter til tiltaksområdet. Maskiner og utstyr skal være rengjort for mulig levedyktig plantemateriale, før de forflyttes.

Dersom det oppdages fremmede arter som ikke tidligere er registrert, skal det settes inn tiltak for å hindre spredning.

4.2.7 Naturmangfoldloven

De planlagte arbeidene vil i stor grad skje på tidligere opparbeidete arealer, og tiltaket er relativt lite og avgrenset. Selv om området ikke er kartlagt for naturtyper eller arter, er det på grunn av at små nye områder tas i bruk, vurdert at tiltakene ikke vil bidra til en samlet belastning på naturen, og at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig.

4.3 Kantvegetasjon

Kantvegetasjon langs vassdrag blir ikke berørt som følge av tiltaket.

4.4 Friluftsliv

Relevante databaser for registrering av friluftsinnteresser er sjekket, blant annet ut.no og Strava. Det er ikke funnet merkede turstier eller løyper rundt Hylebuhylen, og Strava viser ikke tegn til at området benyttes i særlig grad til turgåing.

Det ligger noen hytter i nærhet til dammen, som naturlig vil benytte området til turer og fiske. Hytteeierne vil bli kontaktet før oppstart og informert om tiltaket.

4.5 Fiskeinteresser

Det foregår fiske i Hylebuhylen, men denne bruken vil ikke bli påvirket av de planlagte arbeidene.

4.6 Forholdet til andre myndigheter/lover

4.6.1 Plan- og bygningsloven

Kommuneplanen sin arealdel vedtatt den 13.09. 2005 viser at området ved Hylebuhylen er regulert til fritidsbebyggelse. Like nord for dammen ble det vedtatt reguleringsplan for et hyttefelt den 13.08.2008. Rett sør for dammen ble det vedtatt reguleringsplan den 09.09.2008. Per i dag er det kun en håndfull hytter som er bygget rundt dammen, og de fleste ligger på nordsiden.

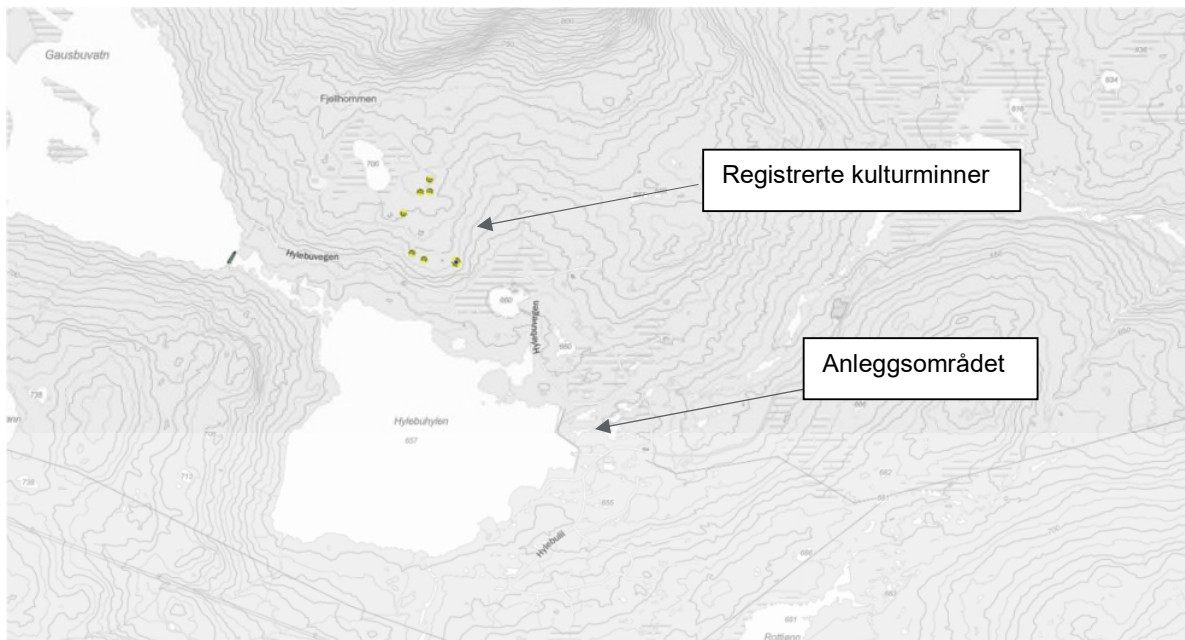
Tiltaket på dammen berører ikke de regulerte områdene, men hele området inkludert damområdet er avsatt for fritidsbebyggelse i kommuneplanens arealdel og trenger derfor dispensasjon fra kommunen.

Søknad om dispensasjon fra kommunens arealplan vil være basert på endelig arealbruksplan, og sendes til kommunen parallelt med innsending av detaljplan for miljø og landskap til NVE.

Figur 4-3. Utklipp fra kommune kart som viser regulererte områder rundt dammen.

4.6.2 Kulturminneloven

Figur 4-4. Utklipp fra kulturminnesøk.

Kulturminnesøk via naturbase.no den 26. februar 2026 viser at det ikke er registrerte kulturminner i nærhet til anleggsområdet, men at det er registreringer lenger nordvest. Disse lokalitetene blir ikke berørt av tiltaket.

Gjennom at denne detaljplanen sendes på høring vil fylkeskommunen få anledning til å eventuelt kreve undersøkelser i terrenget før oppstart.

Dersom man under anleggsarbeidene skulle avdekke automatisk fredede kulturminner vil arbeidet stanses og kulturmiljømyndighetene umiddelbart bli kontaktet.

4.6.3 Forurensningsloven

Det antas ikke å være stor fare for forurensning som følge av de planlagte arbeidene. Det skal ikke utføres sprengningsarbeider, og masser som skal forflyttes er i hovedsak stedlige masser samt steinmasser som har ligget i terrenget lenge og som er godt gjennomvasket av regn og snøsmelting gjennom årene.

Avfall skal håndteres og deklarerer etter gjeldende paragrafer i avfallsforskriften og byggt teknisk forskrift.

Detaljerte planer som beskriver krav til håndtering av spillolje, kjemikalier og avfall vil bli utarbeidet nærmere anleggsstart.

4.6.4 Drikkevannsforskriften

Det er 25. februar 2026 gjennomført en sjekk i NGUs nasjonale grunnvannsdatabase Granada for å undersøke om det er drikkevannskilder i nærheten av tiltaksområdet. Det er ikke registrert drikkevannsbrønner i nærheten av dam Hylebuhylen.

4.6.5 Mineralloven/-forskriften

Kommer ikke til anvendelse.

4.6.6 Motorferdselloven

Det går en eksisterende adkomstvei helt opp til dammen som vil bli benyttet. Det vil ikke være behov for motorferdsel i terrenget utenfor vei.

4.6.7 Veglova

Det planlegges ingen nye av/påkjørsler fra offentlig vei.

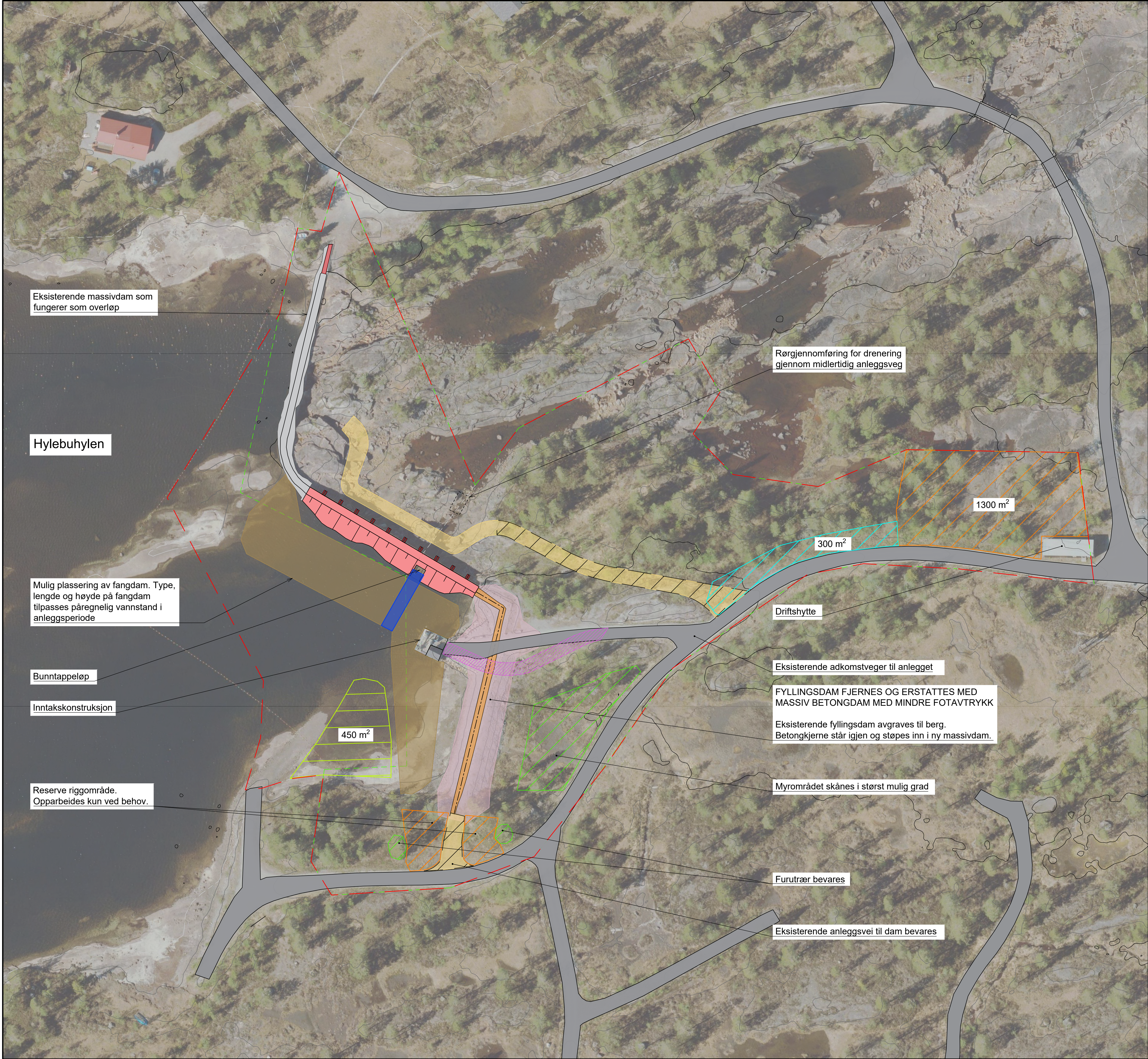
4.6.8 Reindriftsloven

Ikke aktuelt, da det ikke foregår reindrift innenfor tiltaksområdet.

5 Vedlegg

Vedlegg 1: Arealbrukskart

"X:\nor\oppdrag\Sandvik\24\00\524\00913\BIM\DM\Hylebuhylen\Arealbruksplan.dwg - JulEik - Plottet: 2026-03-26, 10:32:31 - RASTER = EKSPORT-NIB-1.ECWP"

FORKLARINGER

- Inngrepsgrense
- Senterlinje betongkjerne i eks. fyllingsdam
- Eiendomsgrense Skafså Kraftverk ANS
- Eiendomsgrenser øvrige

Permanent inngrep

- Avgraving fyllingsdam/terreng
- Påstøp massivdam, platedam og pilarer
- Ny massivdam i betong

Midlertidig inngrep

- Mulig midlertidig anleggsveg
- Eksisterende anleggsveg fra tidligere ombygging
- Riggområde
- Arrondering av masser fra fyllingsdam i magasin
- Reetablering av adkomstvei til inntak over ny massivdam
- Mellomlager
- Hensynssone naturverdier

Vannhåndtering i anleggsperioden

- Betongkanal med bjelkestengsel
- Fangdam

HENVISNINGER

- 52400913-H-D-100-Oversikt_Plan og snitt
- 52400913-H-D-101-Platedam_Oppriss, snitt og detalj

E04	2026-03-26	For godkjenning hos myndigheter	JulEik	AndSør	HaHa
C03	2026-02-27	For kontroll hos eksterne parter	JulEik	IdHKir	HaHa
B02	2026-01-28	For info/kommentar hos eksterne parter	JulEik	StiSan	HaHa
A01	2026-01-12	For intern bruk hos utgivende part	JulEik	StiSan	HaHa
Rev.	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontroll	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult som del av det oppdraget som fremgår nedenfor. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

Skaftå Kraftverk ANS					Målestokk (gjelder A1)
					1:500

Skaftå Kraftverk - Hylebuhylen
Ombygging av dam
Arealbruksplan

Norconsult	Oppdragsnummer	Tegningsnummer	Revisjon
	52400913	H-A-100	E04